

Etik Değerlere Uygun Davranışların Sonuçları

Etik değerlere uygun davranışların çeşitli sonuçları vardır. Bunlar olumlu ya da olumsuz sonuçlar olabilir. Olumlu sonuçlara baktığımızda şunları görebiliriz: Saygınlık kazanma

Güvenirlilik

İyi bir imaja sahip olma

Problem çözümünde yardım görme

Etik değerler özellikle sosyal çalkantı dönemlerinde ahlaki çöküşü azaltır ve toplum açısından kötü niyetli girişimlere karşı önleyici rol oynar.

Toplumda kabul görme vb.

İşletmelerde oluşan etik programlar yardımıyla, bireysel değerler ile örgütsel değerlerin yakınlaşması sağlanır. Böylece motivasyon ve performans sağlanır. Bireyler arası karşılıklı güveni oluşturmaya çalışan etik değerler, toplam kalite yönetimine ve stratejik planların uygulanmasına yardımcı olurlar.

BİREYSEL	KURUMSAL	TOPLUMSAL
İşini kaybetme	Saygınlığını yitirme	Yozlaşmanın kurumsallaştırılması
Saygınlığını kaybetme	Müşterisini kaybetme	Etik değerlerin önemini yitirmesi
Toplumdan soyutlanma	İmajının zedelenmesi	Anemik davranışların yaygınlaşması
Güvenirliliğini yitirme	İş birliğinin zayıflaması	
Kişisel benliğin zarar görmesi	Grup çalışmalarının etkililiğini yitirmesi	
Mesleksi ve örgütsel bağlılığın zayıflaması	Kurum içi iletişimin zarar görmesi	
Özsaygının yitirilmesi	Örgütsel bağlılığın zayıflaması	
Çalışma arkadaşlarıyla ilişkilerin bozulması		
Kişisel imajın bozulması		

Tablo: Etik değerlere uymayan davranışların sonuçları

Ailedeki her birey, birbirine sevgi, saygı, hoşgörü, anlayış ve ilgi gösterirse, o ailenin mutlu olarak yaşamını sürdürmesi için bütün koşullar hazır demektir. Günlük davranışlarında nazik ve kibar davranan bir kişi evinde de böyle davranabilir. Günlük yaşamımızda teşekkür ederim, özür dilerim, lütfen gibi ifadeler yerinde kullanılmalıdır. Çocukların bir arada yaşama sonucu anne babalarından öğrendikleri davranışlar, töreler, gelenek, görenek ve ahlaki değer yargılarıdır. Bu nedenle ebeveyn çocuklara her zaman iyi örnek olmak zorundadır. Çocukların yanında sigara alkol vb. kötü alışkanlıkları

gerçekleştiren büyüğün çocuğa bunu kullanma, yapma demesi çocuğun bu davranışı edinmesini engellemeye yetmez. Şunu unutmamak gerekir, çocukların nasihatten çok, iyi örneklerle ihtiyacı vardır. Thales'in şu sözü bunu doğrulamaktadır.

Demetrios ise;

Kendi evinizde iken ailenize

Sokakta iken gelip geçenlere

Yalnızken kendinize saygılı olunuz, derken etik değerlere uygun davranmanın üzerinde durmuştur.

Bununla birlikte etik değerlere uygun davranışların olumsuz sayılabilecek bazı sonuçları olabilir. Bu konuda maddi ve manevi zarar görmeyi örnek olarak verebiliriz. Bazen dürüst ve ahlaki davranmak arkadaş kaybına sebep olabilmektedir.

Etik Sorgulama

Etik; bireyler arasındaki ilişkileri bir bireyin diğer bireylere yönelik eylemleriyle uyguladığı ilişkileri incelemekle yetinmez, olanın yanı sıra olması gerekeni de araştırır. Çünkü etiğin amacı sadece bireylerin birbirlerine nasıl davrandıklarını öğrenmek değil, ahlaki ilke ve değerlerin birey ve toplum yaşamındaki önemini kavramak ve insanlara nasıl davranmaları gerektiğini de öğretmektir. Toplumsal yaşam içinde herkesin üzerinde anlaşıldığı, gittikçe genişleyen ortak bir değerler sistemine ihtiyaç vardır. Toplumsal yaşama temel oluşturan bu etik değerler, toplumda çekişen ve çatışan tarafların hiçbir ortak yanı kalmadığında bile ortak tutamak durumundadırlar. Kimse dürüstlüğü değil de yalancılığı ya da sahtekârlığı öneremez. Sadakat yerine ihaneti, adalet yerine haksızlığı kimse değerli gösteremez. Fakat gerçek adaletin, sadakatin, dürüstlüğüne ne olduğu sürekli tartışma konusudur. İnsanlar en uygunsuz davranışlarını bile ahlaki sınırlar içinde göstermeye çalışırlar. Ör; dürüstlüğü değil de yalancılığı ya da sahtekârlığı kimse öneremez. Ahlaki olan davranışın kişinin kendine olan yararının yanı sıra topluma da yararı vardır. Genel olarak insanlar gerçekleştirecekleri her faaliyet öncesinde bir planlama yaparlar. Bu planlama içerisinde faaliyetin kendilerine sağlayacağı fayda hedef alınır. Bununla birlikte ilgili faaliyetin ahlaki olup olmadığı da sorgulanır. Bu konuda çeşitli sorgulama biçimleri geliştirilebilir. Bir sorgulama örneği aşağıda verilmiştir.

Problemi tanımla ve açıklığa kavuştur.

Tüm olası gerçekleri öğrenmeye çalış.

Bütün tercihleri-seçenekleri sırala.

Her tercihi bunları sorarak test et.

- Doğru mu?
- Yasal mı?

- Yararlı mı?

Kararını ver, ancak hala emin değilsen şunları yap.

- Eğer yanlış olduğunu biliyorsan yapma.
- Emin değilsen sor.
- Bir yanıt alınca kadar sormaya devam et.

İki soru daha sorarak kararını yeniden gözden geçir.

- Ailem bunu öğrenseydi kendimi nasıl hissederdim.
- Vereceğim karar basında yayınlanmış olsaydı kendimi nasıl hissederdim.

Eyleme geç.

Kaynak: Meslek Etiği, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitimi Ve Öğretimi Güçlendirilmesi Projesi, Syf: 14-16 Ankara, 2006.